

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4841/2019
27.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је пуномоћник Јелена Лакићевић Шили, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Гордана Јовановић, адвокат из ..., ради уређења начина одржавања личних односа са дететом, одлучујући о ревизијама тужилаца и туженог, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 411/19 од 26.07.2019. године, на седници одржаној 27.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване ревизије тужилаца и туженог, изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 411/19 од 26.07.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 411/19 од 26.07.2019. године, преиначена је пресуда Основног суда у Сомбору П2 140/2018 од 16.04.2019. године и одлучено о захтеву за одржавање личних односа тако што је уређено одржавање личних односа малолетног ГГ из ..., са његовим дедом и бабом по мајци, тужиоцима АА и ББ из ..., и то: до ... 2020. године, односно до навршене ... године живота малолетног ГГ, сваке друге суботе у месецу од 10,00 часова до 18,00 часова тако што ће тужиоци малолетно дете преузимати и враћати на адресу оца; након што малолетни ГГ наврши ... година живота ... 2020. године, сваки други викенд у месецу од суботе у 10,00 часова до недеље у 18,00 часова, тако што ће тужиоци малолетно дете преузимати и враћати на адресу оца; након што малолетни ГГ напуни пет година, у континуитету два пута годишње и то пет дана у зимском периоду и пет дана у летњем периоду, током зимског и летњег распуста када дете крене у образовне институције, а до тада у терминима које договоре деда и баба са оцем детета, од првог дана у 10,00 часова до петог дана до 18,00 часова, тако што ће тужиоци малолетно дете преузимати и враћати на адресу оца, а такође након навршених пет година живота детета виђање ће се одвијати и за време крсне славе тужилаца од 10,00 часова на дан славе Св. Јован 20.01. до 21.01. у 18,00 часова тако што ће тужиоци малолетно дете преузимати и враћати на адресу оца и то док не крене у школу, а након тога на исти начин у случају да је 21.01. нерадан дан, а уколико је радни дан, време враћања детета прилагодиће се школским обавезама малолетног ГГ, и потврђена је одлука

о трошковима поступка, а жалбе парничних странака у том делу одбијене. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци и тужени су благовремено изјавили ревизије из свих законских разлога, као и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, како се ревизијама наводи.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14), у вези са чланом 202. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 118/05 са изменама и допунама), па је оценио да ревизије нису основане.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијама указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су баба и деда по мајци малолетног ГГ, рођеног ... године у браку туженог и покојне ћерке тужилаца, ДД, рођене ДД1. Тужиоци су у браку у коме су добили троје деце, сина ЂЂ, ћерку ЕЕ и ћерку ДД, мајку малолетног ГГ која је преминула ... године. Живе у стану од 86 м2 у ..., запослени су и остварују зараду. Тужени ВВ рођен је године у ... и запослен је. ББ је топао родитељ, који успешно организује старање о детету уз велику помоћ и подршку своје мајке и сестре, а као отац испољава адекватне родитељске компетенције, сагледава потребе детета и изграђених је знања и ставова о успешној подршци дететовог развоја градећи емотивно близак заштитнички однос са дететом. Малолетни ГГ је здраво дете уредног развоја. У односу на оца испољава адекватну емотивну везаност и приврженост, а у односу на тужиоце позитивно осећање и адекватну везаност. У периоду трајања брака тужиоци су малолетног ГГ виђали свакодневно осим викендом, а након смрти пок. ДД виђали су га једном недељно на 2-3 сата. Тужени се са малолетним ГГ преселио у ... 16.06.2017. године од када су тужиоци само четири пута видели дете на по два сата у присуству туженог, због чега су тражили интензивирање контакта са дететом што је тужени одбио. По донетој привременој мери од 22.11.2017. године однос бабе и деде са малолетним ГГ се одржава тако што једног четвртка у месецу тужени води дете у ..., а другог четвртка и сваке друге суботе у месецу дете возе тужиоци. Односи парничних странака битно су детерминисани присутном тешкоћом прихватања губитка ћерке, односно супруге, што се испољава пребацивањем тужиоцима кривице због смрти ДД од стране туженог, што условљава мањак флексибилности странака, те би у интересу малолетног ГГ сви требало да покажу довољну дозу зрелости стрпљења и поштовања. Између тужилаца и малолетног ГГ већ постоји емотивна везаност и у интересу је развоја детета, да се однос са бабом и дедом по мајци и даље одржава и развија, али је у узрасту у коме је ГГ, сада нужно имати слуха за његове емоционалне потребе и развојна ограничења, те стрпљиво чекати да постигне већи степен самосталности, када ће тужиоци са унуком моћи да проведу дужи временски период у континуитету. Дете у узрасту од три до пет година још није спремно да се на дужи временски период одваја од главне негујуће фигуре, јер стиче константност објекта.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно оценили да је тужбени захтев основан, применом члана 61. став 5, у вези са чланом 270. Породичног закона. Другостепени суд је преиначујући првостепену пресуду правилно применио материјално право када је одредио модел виђања малолетног детета са његовим дедом и бабом по мајци на начин како је то одређено изреком пресуде правилно налазећи да је такав модел виђања и одржавања личних односа детета са сродницима у најбољем интересу малолетног детета, с обзиром на узраст у коме се сада налази.

Одредбом члана 61. став 5. Породичног закона, прописано је да дете има право да одржава личне односе са сродницима и другим лицима са којима га везује посебна блискост ако ово право није ограничено судском одлуком. Одредбом члана 270. наведеног закона, прописано је да пре него што донесе одлуку, између осталог, о заштити права детета, суд је дужан да затражи налазе и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

По оцени Врховног касационог суда, приликом доношења одлуке о тужбеном захтеву, другостепени суд се руководио најбољим интересом мал. детета. Побийана одлука је заснована на правилном чињеничном утврђењу, пре свега на налазима органа старатељства, односно стручних тимова Центра за социјални рад у ... и ..., као на налазу и мишљењу вештака Клиничког центра Србије-Клинике за психијатрију, који су дали подрбан налаз о свим битним чињеницама везаним за овај случај водећи рачуна пре свега о узрасту малолетног ГГ. Из утврђеног следи да је са психијатријског и психолошког становишта у интересу развоја малолетног ГГ да однос са бабом и дедом по мајци одржи и даље развија. У таквој ситуацији, руководећи се заштитом права детета, у која у конкретном случају спада и одржавање личних односа са малолетним унуком, у најбољем је интересу малолетног детета да буде у контакту са својим блиским крвним сродницима – бабом и дедом по мајци, али због свих специфичности и аспеката узраста малолетног ГГ, на начин како је то правилно одређено другостепеном пресудом.

Неосновани су ревизијски наводи ревизија којима се указује да овакав начин одржавања личних односа није у најбољем интересу малолетног детета јер је по тужиоцима виђање са малолетним унуком преуско одређено, а по мишљењу туженог прешироко, имајући у виду узраст малолетног детета, као и међусобне односе породице мајке и оца малолетног детета. Ове чињенице су надлежни органи старатељства и стручна лица имали у виду када су дали мишљења, из којих произилази да се за сада емотивна блискост тужилаца и малолетног унука, као и мотивисаност тужилаца да одржавају личне односе са својим малолетним унуком, не могу довести у сумњу због тренутних лошијих односа странака, а с обзиром на специфичност узраста малолетног детета и његов правилан развој, утврђени модел је пожељан да би се обезбедили најбољи животни и развојни услови за развој детета и осећај сигурности и стабилности у односу са својим сродницима, који не би реметили однос у његовој примарној породици са оцем, због чега је супротно наводима ревизија оваква одлука донета у најбољем интересу мал. детета. Такође и оваква одлука, односно модел виђања се у сваком тренутку може изменити у

зависности од правилног приступања развојним потребама мал. ГГ и способности детета да са својим развојем јасније искаже своје жеље и потребе.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић